

توصیه طرفینی به حق و صبر؛ راهکار ایفای نقش بیشتر قرآن در جامعه و سیاست

راهکار قرآن برای ایفای نقش هر چه بیشتر در عرصه جامعه و سیاست، این است که باید توصیه طرفینی به حق و صبر برای رعایت تقوا، تلاش و کوشش در مسیر خواست خدای متعال وجود داشته باشد و جز این خواست را نداشته باشیم.

راهکار قرآن برای ایفای نقش هر چه بیشتر در عرصه جامعه و سیاست، این است که باید توصیه طرفینی به حق و صبر برای رعایت تقوا، تلاش و کوشش در مسیر خواست خدای متعال وجود داشته باشد و جز این خواست را نداشته باشیم.

حجت‌الاسلام و المسلمین علی‌اکبر بابایی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، در گفت‌وگو با خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، با اشاره به این‌که رسالت قرآن کریم، ابعاد مختلف جامعه را در بر می‌گیرد، اظهار کرد: ما معتقدیم که قرآن کریم در همه ابعاد زندگی بشری پیام دارد و همه ابعاد آن را پوشش می‌دهد و کسی نمی‌تواند در عین اعتقاد به قرآن، بر آن باشد که قرآن رسالتی در امور اجتماعی و سیاسی ندارد.

وی وظیفه و رسالت جامعه قرآنی را واجد همین جامعیت دانست و عنوان کرد: در یک مرحله، رسالت افراد این جامعه، بیان و تبیین قرآن و در مرحله دیگر به اجرا در آوردن آموزه‌های آن است؛ اما برای اجرا، صرف خواست قرآنیون کافی نیست؛ بلکه در افراد دیگری نیز که خود را معتقد به قرآن می‌دانند، باید احساس نیازی به وجود داشته باشد. برای مثال در زمان خود ائمه طاهریین (ع) نیز که معلمان قرآن کریم و کسانی بودند که هدایت قرآن را صد در صد دریافت کرده بودند، به دلیل وجود نداشتن این احساس نیاز و در کار نبودن جامعه‌ای که تعالیم قرآنی را در خود پیاده کند، اهداف قرآن تحقق نیافت.

وی افزود: البته علاوه بر این، یکی از مشکلات جامعه قرآنی، ضعف بنیه علمی و تلقی نشدن صد در صد مقاصد قرآن است و تا حدی به همین علت است که اعضای جامعه قرآنی نمی‌توانند آن تلاش و کوششی را که وظیفه دارند به انجام برسانند. در مرحله تبلیغ و ترویج نیز باید محتوای قرآن در قالبی مناسب و با شکلی هنرمندانه، در سطح گسترده و برای تک تک افراد ارائه شود، تا با آگاه کردن افراد و حتی ایجاد تشنگی، آنان را به قرآن جذب کند.

وی با اشاره به موانع ایجاد احساس نیاز به قرآن و معارف قرآن، در جامعه، گفت: هواهای بشری و حکومت‌دوستی‌ها و گروه‌گرایی می‌تواند یک عامل این مسئله باشد؛ این که هر کسی به این بیندیشد که خود به ریاست و منفعتی برسد و گروه او پیشرو باشد، نوعی ظلم است و به تعبیر قرآن که می‌فرماید ﴿وَيُضِلُّ اللَّهُ الظَّالِمِينَ﴾ (ابراهیم/ 27)، به دنبال چنین چیزی بودن، عاملی می‌شود برای این که این افراد نتوانند از هدایت قرآن بهره‌مند باشند.

وی ادامه داد: بنابراین شرط بهره‌مندی از قرآن تقواست و قرآن خود را ﴿هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ﴾ (بقره/ 2) معرفی می‌کند. بنابراین موانعی که سر راه هست، باعث شده است که جامعه قرآنی نتواند آن گونه که باید اثر خود را نشان دهد. البته از سوی دیگر هم این گونه نیست که این جامعه هیچ اثری نداشته باشد. یعنی اگر فرض کنید افرادی که در مباحث قرآنی فعال هستند، اگر این‌ها هم نبودند، الان وضع خیلی بدتر بود و لذا می‌شود گفت که این جامعه تا حدی اثر گذاشته است، اما با مرحله مطلوب فاصله زیادی وجود دارد و موانع برخی در خود جامعه قرآنی است و برخی در دیگرانی است که باید از قرآن استفاده کنند. به تعبیر قرآن ﴿وَضَعُفَ الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ؛ طالب و مطلوب هر دو ناتوانند﴾ (حج/ 73) یعنی هم کسانی که باید این فعالیت را داشته باشند و هم کسانی که باید از آن استفاده کنند، ضعف علمی و عملی دارند.

وی راهکار گذر از این وضع و ایفای نقش هر چه بیشتر قرآن در عرصه جامعه و سیاست را در آن چیزی دانست که خود قرآن در سوره مبارکه ﴿عصر﴾ بیان کرده است و گفت: راهکار خود قرآن این است که باید توصیه طرفینی به حق و صبر برای رعایت تقوا و تلاش و کوشش در مسیر خواست خدای متعال و این که جز این خواست را نداشته باشیم، وجود داشته باشد. آن چه در دست ماست، امانت است و آن قدر باید این تواصی وجود داشته باشد تا همواره این در یاد افراد باقی باشد و در جامعه نهادینه شود.

وی مشکل موجود در دوران پیامبر (ص) را نیز همین دانست و گفت: افراد به خاطر این که خود حکومت کنند، رهنمودهای قرآن را پشت سر گذاشتند و از طرفی جلوگیری کردند از این که سنت پیامبر (ص) ترویج شود و قرآن کریم هم به تنهایی کافی نیست و باید معلمان و مفسرانی که از طرف خدا برای قرآن تعیین شده‌اند، در جامعه فعال باشند و به دلیل این که جلوی این معلمان گرفته شد، رسالت قرآن تحقق نیافت.

